

الگوی محیط امنیتی جمهوری اسلامی ایران از منظر مؤسسه بروکینگز

احسان علینی^۱، داود فریدپور^۲

پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۱۰/۲۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۹/۰۳

چکیده

یکی از ضرورت‌های تفکر راهبردی در نهادهای نظامی جمهوری اسلامی ایران، آگاهی یافتن از موضوعات مدنظر کشورها و مؤسسات راهبردی در جهان است. ازاین‌رو در پژوهش حاضر، گزارش‌های منتشرشده توسط اندیشکده «بروکینگز» با تمرکز بر مسائل ایران و منطقه غرب آسیا تحلیل می‌شوند و الگوهای محیط امنیتی بین‌المللی و منطقه‌ای طرح‌شده، احصاء می‌گردند. سؤال اصلی مقاله این است که: «الگوی محیط امنیتی ج.ا.ایران از منظر اندیشکده بروکینگز چیست؟» داده‌های لازم جهت پاسخگویی به سؤال اصلی با استفاده از روش اسنادی به‌دست آمد و تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش داده‌بنیاد انجام شد. بر اساس یافته‌های پژوهش، الگوی محیط امنیتی این اندیشکده متمرکز بر ده مفهوم اصلی و دو مقوله اساسی است. در سطح مقوله‌ها تأکید بر اولویت‌ها و راهبردهای محیط امنیتی است. در سطح مفاهیم نیز مسائل مورد توجه به ترتیب عبارت‌اند از: نخبگان سیاسی، طبقه متوسط، متحدان، شبه‌نظامیان، نیروهای نیابتی، اقتصاد، رقابت و تقابل، منازعات، سیاست‌ها و تاکتیک‌ها. نتیجه نهایی نشان‌دهنده این مسئله است که اندیشکده‌ها و مراکز مطالعاتی فراجا و دیگر نیروهای مسلح، جهت تدوین الگو در حوزه محیط امنیتی باید به این ده مفهوم و دو مقوله اساسی دقت و توجه بیشتری داشته باشند.

واژگان کلیدی: الگو محیط امنیتی، جمهوری اسلامی ایران، مؤسسه بروکینگز، منطقه غرب آسیا.

۱. دکتری علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

رایانامه: ehsan.ellini@gmail.com

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، تهران، ایران.

رایانامه: dr.faridpour@casu.ac.ir

۱. مقدمه

برجستگی و توانمندی سازمان‌ها و جوامع موفق در عرصه‌های گوناگون، به‌طورمعمول به سازوکارهای موجود در سطوح عالی سیاست‌گذاری آنها مربوط می‌شود که با تصمیم‌سازی گروهی و مشورتی توانسته‌اند الگوی موفق و مؤثری را بر پایه کارکرد اندیشکده‌ها و مراکز تصمیم‌ساز ایجاد کنند؛ درواقع، اندیشکده‌ها، پلی میان دانش و سیاست‌گذاری هستند (کریمی و سلطانی، ۱۳۹۹: ۱۳۷-۱۴۰).

این پژوهش قصد دارد با مطالعه گزارش‌های اندیشکده «بروکینگز»^۱ به‌عنوان یکی از اندیشکده‌های برتر حوزه مسائل امنیتی دنیا به الگوهای فکری آن در تحلیل محیط‌های راهبردی بین‌الملل دست یابد و متناسب با منافع و امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران الگوهای مذکور را رتبه‌بندی و اولویت‌بندی کند تا بتواند به پژوهشگران مطالعات راهبردی کشور در درک دقیق محیط از نگاه اندیشکده‌های غربی کمک نماید. عدم درک درست از نوع نگاه این مجامع مطالعاتی در کشور علاوه بر افزایش ضریب خطا در تشخیص و تصمیم‌گیری مدیران عالی‌رتبه در حوزه امنیت ملی، موجب فقر نظری در این مقوله شده است؛ بنابراین، تحلیل و ارزیابی اسناد اندیشکده موردنظر می‌تواند به لحاظ نظری و کاربردی، کمک‌رسان مراکز مطالعات راهبردی حوزه امنیتی باشد.

با توجه به موارد مطرح‌شده، بررسی و تحلیل الگوهای محیط امنیتی اندیشکده‌های معتبر جهانی از سوی مراکز مطالعات راهبردی نیروهای مسلح، اهمیت ویژه دارد. در پژوهش حاضر، گزارش‌های امنیتی-دفاعی منتشرشده توسط اتاق فکر بروکینگز با تمرکز بر مسائل ایران و منطقه غرب آسیا تحلیل و بررسی تطبیقی می‌شوند؛ همچنین الگوهای مهم محیط امنیتی بین‌المللی و منطقه‌ای طرح‌شده در این مرکز مطالعاتی، احصاء می‌گردند. هدف اصلی این پژوهش، تبیین الگوی محیط امنیتی ج.ا.ایران از منظر اندیشکده بروکینگز است. نویسندگان درصدد پاسخگویی به این سؤال اصلی هستند که: «الگوی محیط امنیتی ج.ا.ایران از منظر اندیشکده بروکینگز چیست؟»

۲. مبانی مفهومی و پیشینه‌شناسی تحقیق

۲-۱. پیشینه تحقیق

«ویلن»^۱ و «استرومبوم»^۲ در مقاله‌ای تحت عنوان «سازمانی همه‌کاره: ترسیم نقش‌های اصلی ارتش در یک محیط امنیتی در حال تغییر»^۳ (۲۰۲۲) با ارائه نوعی از دسته‌بندی، نقش‌ها و وظایف متفاوتی که نهاد نظامی در کشورهای دموکراتیک صنعتی فعلی ایفا می‌کند را مورد بررسی قرار می‌دهند. آنها سه وظیفه اصلی را از طریق مطالعه گسترده هفتاد کتاب سفید ملی و راهبرد امنیتی از ۳۷ کشور عضو OECD^۴ شناسایی می‌کنند که هرکدام به نقش‌های فرعی دیگری تقسیم می‌شوند؛ این سه وظیفه عبارت‌اند از: دفاع (جمععی)، امنیت جمعی و کمک به ملت (ویلن و استرومبوم، ۲۰۲۲: ۱۸).

«مک‌گان»^۵ در مقاله‌ای با عنوان «اندیشکده‌ها در امنیت و امور بین‌الملل»^۶ (۲۰۱۵) اذعان می‌کند دنیای امروز، سریع‌تر و پویاتر از همیشه است. با توجه به افزایش در دسترس بودن اطلاعات پیچیده، جای تعجب نیست که افزایش هم‌زمان در سازمان‌هایی با هدف اولیه تولید تحقیق و توزیع اطلاعات وجود داشته باشد. درواقع، اندیشکده‌ها هم از نظر تعداد و هم از نظر نقش خود در سیاست‌گذاری جهانی در دهه گذشته از رشد عظیمی برخوردار بوده‌اند (مک‌گان، ۲۰۱۵).

«آقایی» و «نورعلی‌وند» پژوهشی مشترک با عنوان «محیط امنیتی و سیاست‌گذاری خارجی و امنیتی؛ ارائه یک الگوی تحلیلی» (۱۳۹۸) منتشر کرده‌اند. به نظر نویسندگان با وجود ارتباط وثیق و عمیق بین محیط امنیتی و فرایند سیاست‌گذاری خارجی و امنیتی، چارچوب روش‌شناختی خاص و مشخصی برای تحلیل و تبیین رابطه میان این دو وجود ندارد. فرضیه‌ای که این پژوهش حول آن به بحث و بررسی پرداخته از این قرار است که؛ «محیط امنیتی یک بازیگر، ورودی و نهاده نظام سیاست‌گذاری خارجی و امنیتی آن محسوب می‌شود» (آقایی و نورعلی‌وند، ۱۳۹۸: ۳).

1. Wilén

2. Strömbom

3. A versatile organisation: Mapping the military's core roles in a changing security environment

4. Organisation for Economic Co-operation and Development

5. McGann

6. Think tanks in security and international affairs

در حوزه مطالعه و ارزیابی گزارش‌های اندیشکده‌های معتبر جهانی و به‌ویژه مؤسسه بروکینگز که با محیط‌شناسی راهبردی مرتبط هستند، پژوهش قابل‌توجهی در داخل صورت نگرفته است. تحقیقاتی که تاکنون انجام شدند نسبت به درک اهداف، ابزارها و رویکردهای آنها بر اساس محیط‌شناسی امنیتی بی‌توجه بوده‌اند.

نویسندگان این پژوهش می‌کوشند تا چارچوب فکری و دیدگاه راهبردی این اتاق فکر در ارتباط با محیط امنیتی بین‌المللی و منطقه‌ای با تمرکز بر نقش ج.ا.ایران در نظم منطقه‌ای و اهدافی که برای خود تعریف کرده‌اند را بیان نمایند.

۲-۲. مبانی مفهومی

۲-۲-۱. الگو

کارکرد الگو عبارت است از: کوشش برای ساده‌تر کردن و آسان‌تر فهماندن واقعیت از طریق تنظیم عناصر و وارد کردن نظمی در آنها. الگوی راهبردی باید سه خصوصیت عمده داشته باشد:

- ❖ ساخت مشخصات یک نظام را نمایش دهد؛
 - ❖ برای هر الگوی مفروضی باید امکان ترتیب دادن سلسله تغییراتی باشد که منتج به گروهی از الگوهایی از همان نوع شود؛
 - ❖ الگو باید چنان ساخته شود که بلافاصله تمام پدیده‌های مشاهده‌شده را قابل فهم سازد؛
- ساخت الگوها به‌هیچ‌وجه نباید پیچیده باشد (توسلی، ۱۳۶۹: ۱۴۲).

۲-۲-۲. محیط امنیتی

محیط امنیتی،^۱ هر جامعه را می‌توان برآیندی از تعامل و تقابل متغیرهای محیط داخلی (ساختار حکومتی، چگونگی توزیع و تمرکز قدرت و...) و محیط خارجی آن (ساختار قدرت، نظم و یا بی‌نظمی جهانی و...) تعریف کرد که متأثر از مقتضیاتی ناشی از ماهیت کارکردی دو عنصر زمان و مکان در عرصه نظام بین‌الملل است. بنابراین محیط امنیتی کشورها از محیط بین‌المللی که در آن به‌سر می‌برند، تأثیر می‌پذیرد (کھون و همکاران،^۲ ۱۹۹۷: ۳۵).

۳-۲-۲. مؤسسه بروکینگز

این مؤسسه، یک اندیشکده آمریکایی است که تحقیقات و آموزش در علوم اجتماعی عمدتاً در اقتصاد (و سیاست مالیاتی)، سیاست شهری، حکومت، سیاست خارجی، اقتصاد جهانی و توسعه اقتصادی انجام می‌دهد. مؤسسه بروکینگز، سه مرکز بین‌المللی را در دوحه، پکن و دهلی نو اداره می‌کرد. بروکینگز دارای پنج برنامه تحقیقاتی است:

(۱) مطالعات اقتصادی؛

(۲) سیاست خارجی؛

(۳) مطالعات حکومت‌داری؛

(۴) اقتصاد و توسعه جهانی؛

(۵) سیاست شهری.

۳. روش‌شناسی تحقیق

داده‌های موردنیاز پژوهش از طریق مراجعه به اسناد (روش اسنادی)^۱، و استفاده از ابزار فیش‌برداری گردآوری شدند. این داده‌ها با روش «داده بنیاد»^۲ مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند. در این روش ابتدا عبارات کلیدی (نشانه‌ها) با استفاده از «کدگذاری باز»^۳ شناسه‌گذاری می‌شوند. در مرحله بعد با استفاده از «کدگذاری محوری»^۴ مفاهیم به دست می‌آیند و با یکدیگر مقایسه می‌شوند تا شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان مشخص گردد. در مرحله سوم با استفاده از «کدگذاری انتخابی»^۵ مقوله‌ها و ابعاد استخراج می‌شوند؛ در این مرحله نشانه‌ها، مفاهیم و مقوله‌ها به یکدیگر پیوند داده شده و در نهایت الگوی محیط امنیتی ج.ا.ایران از منظر اندیشکده احصاء می‌گردد.

جامعه آماری مورد استفاده در تحقیق، سه گزارش مهم اندیشکده مؤسسه بروکینگز بین سال‌های ۲۰۲۱ الی ۲۰۲۳ م. با تمرکز بر محیط راهبردی منطقه غرب آسیا است. این منابع با

1. Documentary Research Method
2. Grounded Theory
3. Open coding
4. Axial coding
5. Selective coding

استفاده از روش «نمونه‌گیری هوشمند»^۱ و بر اساس معیارهایی نظیر؛ دست‌اول یا دست‌دوم بودن، تعلق آنها به صاحب‌نظران و اندیشمندان درجه اول و رابطه منابع با موضوع تحقیق و آثار انتخاب و اولویت‌بندی شده، مورد بررسی قرار گرفتند.

۴. یافته‌های تحقیق و تجزیه و تحلیل داده‌ها

۴-۱. کدگذاری گزارش‌های مؤسسه بروکینگز

در جدول (۱) کدگذاری باز گزارش‌ها ارائه شده است.

جدول شماره ۱. کدگذاری باز گزارش‌ها			
ردیف	عنوان گزارش	متن	نشانه‌ها
۱	On hezbollah lebanon and the risk of escalation November 17, 2023	حزب‌الله به دلیل سلاح‌هایش (و تمایلش به استفاده از آنها علیه لبنانی‌های دیگر که به وضوح در نبردهای خیابانی سال ۲۰۰۹ م. نشان داده شد) و پایگاه سیاسی‌اش که ریشه در جمعیت شیعه به‌طور تاریخی به حاشیه رانده‌شده لبنان دارد، قدرتمندترین نیروی سیاسی در داخل کشور است. این گروه از نظر سیاسی تحت یک استاندارد دوگانه متکبرانه عمل می‌کند: نظارت عمومی بر تصمیم‌گیری‌های خود را رد می‌کند (ازجمله مسائل مرگ و زندگی در مورد کشاندن لبنان به جنگ) درحالی‌که بر حق وتوی هر تصمیم دولتی که مخالف آن است، از بازرسی‌های گمرکی گرفته تا انتصاب کابینه پافشاری می‌کند.	• تأکید بر پایگاه سیاسی نیروهای نیابتی؛ • اتهام‌زنی به نیروهای نیابتی؛ • استقلال عملکردی نیروهای نیابتی؛ • تأثیر نیروهای نیابتی بر تشکیل دولت.

• خدمات عمومی نیروهای نیابتی؛ • ارزیابی منفی از نقش داخلی نیروهای نیابتی؛ • تأکید بر ضعف حکومت مرکزی.	با شکست دولت لبنان در ارائه خدمات ملی، حزب‌الله همچنین شبکه‌های حمایت اجتماعی جایگزینی را برای حامیان خود ایجاد کرده است که عمدتاً از طریق درآمدهای شبکه‌های جنایی خارج از کشور و اخاذی در داخل تأمین می‌شود. مؤسسات موازی حزب‌الله (درمانگاه‌ها، مدارس، بانک‌ها حتی گاز و...) تا حد زیادی پیروان خود را از فروپاشی مالی لبنان در سال ۲۰۱۹ که گروه‌های دیگر را فقیر کرده است، مصون نگه داشته است. حزب‌الله از وزن پارلمانی خود و سیستم غنائم فرقه‌ای لبنان، همراه با تهدیدهای خشونت‌آمیز پنهان برای جلوگیری از انتخاب رئیس‌جمهور و جلوگیری از روی کارآمدن کابینه کاملاً قدرتمند برای مقابله با بحران اقتصادی لبنان استفاده کرده است. با توجه به موارد ذکرشده، این گروه اغلب به عنوان «دولت در دولت» توصیف می‌شود.	۲	
• پیشینه‌سازی شکل‌گیری نیروهای نیابتی؛ • ادعای صدور انقلاب؛ • نقش نیروهای نیابتی در مناقشات منطقه‌ای؛	حزب‌الله، موفق‌ترین و کشنده‌ترین صادرات ج.ا.ایران است. سپاه پاسداران از هرج و مرج جنگ داخلی لبنان و به‌ویژه حمله رژیم صهیونیستی به لبنان در سال ۱۹۸۲ برای پرورش این نیرو بهره‌برداری کرد. با توجه به غفلت نخبگان مارونی و سنی از جمعیت قابل توجه شیعیان لبنان و انحطاط این اقلیت در اثر تهاجم رژیم صهیونیستی،	۳	

• القای دخالت در کشورهای منطقه.	حزب‌الله حمایت شیعیان محلی را جذب و حفظ کرد که با حقوق و خدمات اجتماعی تقویت شد. امروز، حزب‌الله دیگر صرفاً یک نیروی تابعه یا نیابتی ایران نیست؛ بلکه شریک تقریباً برابری است که به‌عنوان پیشتاز ایران در سوریه، عراق و یمن خدمت می‌کند و درعین‌حال، شبه‌نظامیان محلی و گروه‌های تروریستی را آموزش می‌دهد.		
• تأکید بر اختلافات داخلی؛ • مهار داخلی نیروهای نیابتی؛ • نقش نیروهای نیابتی در منازعات منطقه‌ای.	بدون تردید حزب‌الله نقشی برجسته در صحنه سیاسی لبنان ایفا می‌کند. نزاع‌ها و تفرقه‌های مداوم در میان سایر جنبش‌های سیاسی لبنان، تلاش‌های داخلی برای مهار حزب‌الله را تحت تأثیر قرار می‌دهد. با افزایش نارضایتی مردم از تسلیحات و امتیازات حزب‌الله، این نیرو تمایلی به تضعیف اعتبار داخلی خود از طریق راه‌اندازی یک جنگ ندارد؛ درحالی‌که نرخ فقر در کشوری با درآمد متوسط افزایش می‌یابد. نقش حزب‌الله لبنان نسبت به روابطش با ایران در درجه دوم اهمیت قرار دارد. زرادخانه عظیم این گروه ارتباط چندانی با لبنان ندارد و عمدتاً به‌عنوان عامل بازدارنده ایران در برابر رژیم صهیونیستی عمل می‌کند. اگر حزب‌الله مجبور شود بین ایران و لبنان یکی را		۴

	انتخاب کند، لبنان به یک جاده صاف‌کن تبدیل می‌شود.		
• ریشه‌های فکری نیروهای نیابتی؛ • برجسته‌سازی تفاوت‌های ایدئولوژیک؛ • تعامل نیروهای نیابتی در مناقشات.	حزب‌الله و حماس ریشه‌های فکری متفاوتی دارند: حزب‌الله از انقلاب ایران سرچشمه و قدرت خود را از جمعیت شیعه لبنان می‌گیرد؛ درحالی‌که حماس برآمده از اخوان‌المسلمین است و مسلمانان فلسطینی عمدتاً سنی هستند. این امر به لحاظ نظری این دو گروه را در دو طرف شکاف سنی و شیعه قرار می‌دهد. بالاین‌حال، این دو جنبش همراه با ایران به‌عنوان «محور مقاومت»، پیوندهایی در یک ائتلاف ضد رژیم صهیونیستی، ضد آمریکایی و ضد غربی دارند. پول، آموزش، قاچاق تسلیحات و پارانویای وسواس گونه رهبر ایران در مورد ایالات متحده، شراکت حزب‌الله و حماس را مستحکم می‌کند.	۵	
• پیشینه‌سازی منازعات منطقه‌ای؛ • برجسته‌سازی تلفات جنگ؛ • برداشت غلط از خطوط قرمز؛	جنگ سال ۲۰۰۶ بین رژیم صهیونیستی و حزب‌الله بسیار مهم است. در ژوئیه آن سال طی عملیاتی عوامل حزب‌الله به شمال رژیم صهیونیستی نفوذ کردند و سربازان آن را ربودند؛ این مسئله به جنگ ۳۴ روزه‌ای منجر شد که در آن حدود ۱۲۰۰ لبنانی و ۱۶۵ اسرائیلی کشته شدند. همچنین نزدیک به نیم میلیون غیرنظامی و حدود یک میلیون لبنانی (عمدتاً شیعه) آواره شدند. حومه جنوبی بیروت (پایگاه سیاسی و	۶	

		جمعیتی حزب‌الله) و بسیاری از زیرساخت‌های غیرنظامی لبنان ویران شد و فصل گردشگری تابستانی لبنان (منبع پول و اشتغال بسیار موردنیاز) از دست رفت.	• تشدید مناقشات منطقه‌ای.
۷		حزب‌الله از زمان جنگ ۲۰۰۶ به‌طور گسترده زرادخانه و پیچیدگی تسلیحات خود را گسترش داده است. هدف اصلی و غیرقابل‌تقلیل از دارا بودن ۱۵۰۰۰۰ موشک توسط حزب‌الله، بازدارندگی رژیم صهیونیستی از حمله گسترده به ایران است. آیا حزب‌الله و ایران با وجود همه حمایت‌های لفظی خود از فلسطینی‌های تحت اشغال می‌خواهند از این سلاح‌ها به نمایندگی از آنها استفاده کنند؟ علاوه بر این در این مقطع، روایت بین‌المللی در بسیاری از جهان به نفع حزب‌الله و ایران است: وحشت و خشم نسبت به تلفات غیرنظامی غزه از همدردی اولیه در ربودن اسرائیلی‌ها در ۷ اکتبر فزاینده می‌رود. حزب‌الله و ایران از اینکه اسرائیل به‌عنوان متجاوز شناخته می‌شود، رضایت زیادی دارند و ممکن است نخواهند این تصور را از بین ببرند.	• ادعای تجهیز نظامی نیروهای نیابتی؛ • همسویی افکار عمومی با نیروهای نیابتی.
		حدس زده می‌شود که حزب‌الله حداقل در حال حاضر، تلاش خواهد کرد تا فشار را از طریق حملات موشکی در شمال رژیم صهیونیستی حفظ کند؛ درحالی‌که از تلفات	

۸		غیرنظامی گسترده که به انتقام‌گیری منجر می‌شود، اجتناب خواهد کرد. یک جنگ تمام‌عیار، زرادخانه حزب‌الله را تحلیل برده و کاربرد آنها به‌عنوان عامل بازدارنده ایران را تضعیف می‌کند. با تخلیه ده‌ها هزار غیرنظامی از نزدیک مرز با لبنان، حزب‌الله می‌تواند ادعای موفقیت چشمگیری داشته باشد و زرادخانه خود را تا حد زیادی دست‌نخورده نگه دارد. به نظر می‌رسد که رژیم صهیونیستی به‌نوعی پاسخ خواهد داد و به فشار بر حزب‌الله ادامه می‌دهد و غیرنظامیان لبنانی از روستاهای مرزی خود فرار می‌کنند.	• محدودیت عملیات نظامی؛ • بزرگ‌نمایی توان نظامی؛ • تلاش طرفین برای مدیریت منازعات.
۹		اما همان‌طور که در جنگ ۲۰۰۶ دیدیم، خطوط قرمز ممکن است اشتباه برداشت شوند. حزب‌الله در تلاش برای نشان دادن همبستگی با فلسطینی‌ها ممکن است اشتباه محاسباتی کند. با در نظر گرفتن اینکه بسیاری از لبنانی‌ها تقصیر جنگ داخلی ۱۹۷۵-۱۹۹۰ را به گردن فلسطینی‌ها می‌اندازند، حزب‌الله ممکن است در مقایسه با سایر کشورهای عربی با احساسات هم‌دلانه کمتری مواجه شود که تا حدودی از فشار برای جنگ تمام‌عیار می‌کاهد. آیا رژیم صهیونیستی حملات مستمر در شمال را تحمل خواهند کرد یا مجبور به انجام اقدامات پیشگیرانه‌ای هستند که می‌تواند	• پیشینه‌سازی منازعات داخلی؛ • القای عدم محبوبیت نیروهای نیابتی؛ • تأکید بر اهمیت محاسبات میدانی؛ • پیش‌بینی وقوع جنگ.

	جنگ را تسریع کند؟ نکته دیگر اهمیت حماس برای ایران است.		
• القای دوگانگی در مواضع رهبران؛ • برجسته سازی پروپاگاندای نیروهای نیابتی؛ • نفی دخالت عملیاتی در منازعات.	همان طور که نصرالله تلاش می کند تا حزب الله را به عنوان یک نیروی مهم در داخل لبنان و هم به عنوان یک «نیروی مقاومت» که از نظارت عمومی در امان است، نشان دهد، او با سخنرانی های خود بازی دوگانه ای انجام می دهد. سخنرانی های او پر از کلماتی در مورد «مقاومت» قهرمانانه و همبستگی با آرمان فلسطین است و قول می دهد که حزب الله بخشی از مبارزه خواهد بود. در عین حال، او سعی کرده که این همبستگی را از هرگونه مسئولیتی برای برنامه ریزی و اجرای حمله ۷ اکتبر حماس متمایز کند، شاید به این امید که منطق حملات رژیم صهیونیستی علیه حزب الله و ایران را ضعیف نشان دهد. سخنرانی های او همچنین مملو از کلمات اطمینان دهنده و هم هشدار دهنده است: از این جهت که او قصدی برای رها کردن زرادخانه های خود علیه رژیم صهیونیستی نشان نداده است (که بدیهی است انتقام جویی گسترده و رنج های عظیم لبنانی ها را به دنبال خواهد داشت)؛ البته او معتقد است که این گزینه همچنان روی میز قرار دارد.	۱۰	

• گسترش منازعه در منطقه؛ • حمایت غرب از متحدین. • هشداردهی به طرف مقابل.	واضح بگوئیم: در حال حاضر درگیری‌ها با حملات لبنان، سوریه، عراق و حتی حوثی‌ها در یمن فراتر از سطح رژیم صهیونیستی-غزه گسترش یافته است. این تشدید منازعه تاکنون تلفات گسترده‌ای ایجاد نکرده است، اما امکان دارد هر لحظه معادلات تغییر کنند. دولت بایدن ناوهای آمریکا را مستقر کرده و از کانال‌های موجود در منطقه و فراتر از آن برای ارسال هشدار به ایران، علاوه بر حمله به دارایی‌های آن در سوریه و عراق استفاده کرده است. ایالات متحده مستقیماً با حزب‌الله که در زمره سازمان‌های تروریستی طبقه‌بندی می‌شود، گفتگو نمی‌کند اما سفارت آن در بیروت تعداد زیادی «تماس» با حزب‌الله دارد که می‌تواند هشدارها را تقویت کند. حزب‌الله مطمئناً پیام را دریافت نموده و این را در نظر می‌گیرد که جنگ علیه رژیم صهیونیستی، ارتش آمریکا را به بازی می‌آورد.	۱۱	
	عراق، گرفتار بحران است و در گرمای سوزان تابستان، کشور از کمبود برق و آب رنج می‌برد. این چالش‌های طولانی‌مدت به‌طور معمول به اعتراضات خشونت‌آمیز به‌عنوان بخشی از نارضایتی‌های گسترده‌تر در مورد کمبود خدمات و فساد گسترده منجر گردیده است. در ۱۲ ژوئیه		

• برجسته‌سازی ناکارآمدی دولت مرکزی؛ • تشدید عملیات علیه نیروهای غرب؛ • ظهور گروه‌های تروریستی؛ • افزایش تقابل میان طرفین درگیر.	آتش‌سوزی بیمارستانی در نتیجه سهل‌انگاری و سوءمدیریت حداقل ۶۰ نفر را کشت. در ۱۹ ژوئیه، گروه دولت اسلامی (داعش) حمله مرگباری را انجام داد که در آن دست‌کم ۳۵ نفر در بغداد کشته شدند. در میان همه این‌ها، گروه‌های شبه‌نظامی شیعه وابسته به ایران به‌طور معمول غیرنظامیان و فعالان را ترور می‌کنند و از راکت‌ها و پهپادها برای حمله به پرسنل آمریکایی، نیروهای ارتش عراق و بازیگران همسو با ایالات متحده مانند دولت اقلیم کردستان (KRG) استفاده می‌نمایند. مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر که سال گذشته با این انتظار که مهلتی برای مردم عراق فراهم کند روی کارآمد، ریاست یک محیط خطرناک سیاسی و امنیتی را برعهده دارد.	Treat Iraq's Iran aligned militias like ISIS July 30, 2021.	۲۹
• تأکید بر ناتوانی دولت مرکزی؛ • القای حمایت سیاسی غرب؛ • برجسته‌سازی نقش نخبگان	بنابراین، دیدار کاظمی از واشنگتن و با رئیس‌جمهور جو بایدن در این هفته بسیار مناسب و مهم بود. این دو رهبر اعلام کردند که ایالات متحده به‌طور کامل به سمت آموزش، مشاوره، کمک و مشارکت اطلاعاتی در روابط امنیتی خود با عراق خواهد رفت و تا دسامبر نیروهای رزمی ایالات متحده دیگر مستقر نخواهند بود. درحالی‌که این مسئله ممکن است یک تغییر		۳۰

سیاسی؛ • وابستگی نظامی به غرب.س	ظاهری باشد (نبود نیروهای رزمی ایالات متحده) هدف آن رسیدگی به فشاری است که کاظمی برای آرام کردن تهران و نیروهای نیابتی عراقی آن، که خواستار خروج نیروهای آمریکایی هستند و اخیراً حملات خود را به ایالات متحده تشدید کرده‌اند، وارد می‌کند. متحدان کاظمی باید این خواسته‌ها را با وابستگی مستمر عراق به حمایت ایالات متحده برای مبارزه با داعش و بازسازی اقتصاد پس از سال‌ها درگیری و ویرانی متعادل کند.		
• پیشنهادسازی مبارزه با تروریسم؛ • قدرت‌گیری گروه‌های تروریستی؛ • القای مهار نیروهای غیرهمسو؛ • اتهام‌زنی به نیروهای نیابتی.	عراق با یک لحظه مهم بالقوه مواجه است که می‌تواند منعکس‌کننده وقایعی باشد که هفت سال پیش زمانی که داعش یک‌سوم کشور را تصرف کرد، رخ داد. ایالات متحده همچنان به کمپین پرزحمت مبارزه با داعش که حملات ماه‌های اخیر را تشدید کرده، پایبند است. این گروه در حال همدستی، اخاذی و وادار کردن جوامع برای ایجاد زیرساخت‌هایی است که به آنها اجازه می‌دهد تا مناطق وسیعی از قلمرو را در سال ۲۰۱۴ تصرف کنند. بدون ادامه حمایت نظامی ایالات متحده، جهادی‌ها ممکن است به اصطلاح خلافت خود را احیا کنند. لزوم شکست داعش را نمی‌توان اغراق کرد اما یکی از عوامل مؤثر بر برتری این گروه، تداوم تسلط گروه‌های شبه‌نظامی		۳۱

	شیعه وابسته به ایران است. آنها مستقیماً دولت را با حمله به نیروهای امنیتی آن تضعیف می‌کنند و درعین حال داعش را از طریق تلفاتی که به مردم عراق وارد می‌کنند، توانمند می‌سازند.		
۳۲	این نیروها در حالی از مشروعیت قانون اساسی به‌عنوان اعضای نیروی بسیج مردمی (PMF) برخوردار هستند که به بودجه فدرال به ارزش حداقل ۲ میلیارد دلار دسترسی دارد. آنها همچنین از مشروعیت دینی استفاده می‌کنند که توسط آیت‌الله العظمی علی سیستانی در سال ۲۰۱۴، زمانی که این سازمان برای پر کردن خلأ ناشی از فروپاشی ارتش تشکیل شد، به PMF اعطا شد. از آن زمان، آن دسته از گروه‌هایی که با آیت‌الله سیستانی همسو بودند و به ایران وابسته نبودند در اعتراض به جنایات حقوق بشری و سوءاستفاده از قدرت، حزب را ترک کردند. ۷۷ درصد از عراقی‌ها ازجمله ۷۶ درصد در مناطق شیعه‌نشین، به دلیل کنترل شبه‌نظامیان همسو با ایران بر محیط سیاسی، نسبت به انتخابات آتی که برای اکتبر برنامه‌ریزی شده است، تردید دارند. ناامیدی به حدی است که درخواست‌های فزاینده‌ای برای تحریم وجود دارد که می‌تواند به برگزاری	• برجسته‌سازی قدرت‌گیری نیروهای نیابتی؛ • تأکید بر نفوذ سیاسی نیروهای نیابتی.	

	مجدد انتخابات ۲۰۱۸ منجر شود که با تقلب و ائتلافی تحت رهبری گروه‌های همسو با ایران همراه بود. از آن زمان، دولت عراق در وضعیت بحرانی قرار دارد. چنین وضعیتی از زمان تصرف موصل توسط داعش دیده نشده است. ده‌ها هزار نفر علیه گروه‌های نیابتی ایران تظاهرات کرده‌اند که بی نتیجه بود و هزینه‌های انسانی زیادی به همراه داشت.		
• تقابل غرب با نیروهای نیابتی؛ • ناتوانی غرب در مهار نیروهای غیرهمسو؛ • ضرورت تقویت نیروهای نظامی غرب.	استراتژی ضد تروریسم واشنگتن در عراق بر شکست پایدار داعش متمرکز است؛ اما مانند عراق، ایالات متحده نیز درگیر جنگ با شبه‌نظامیان وابسته به ایران است و پایگاه‌های این کشور در عراق دست‌کم در هفت مورد در ماه ژوئیه مورد حمله قرار گرفت. واشنگتن تلاش کرده راه‌هایی برای مقابله با گروه‌های شبه‌نظامی شیعه و وابسته به آنها بیابد اما از ادغام این نیروها در نظام سیاسی و جامعه عراق جهت مبارزه با داعش استفاده نمی‌کند. با تلقی رسمی از گروه‌های شبه‌نظامی شیعی وابسته به ایران به‌عنوان معادل داعش و بر این اساس، ایالات متحده و متحدانش می‌توانند حداقل روند توسعه پارامترهای مبارزه با این گروه‌ها را به‌گونه‌ای آغاز کنند که هم قابل دوام و هم پایدار باشد. مقامات ارشد عراقی قبلاً شروع به طبقه‌بندی این حملات	۳۳	

	تروریستی کرده‌اند درحالی‌که دولت بایدن از زمان روی کارآمدن دست‌کم دو بار به نیروهای نیابتی ایران حمله کرده است. تغییر لحن از سوی عراق و حملات متناسب از سوی ایالات متحده مورد استقبال است اما برخورد رسمی با نیروهای نیابتی ایران به‌عنوان مشابه داعش، حس جهت‌گیری و هدف را برای پاسخ‌های نظامی آینده ایالات متحده به حملات شبه‌نظامیان و این سؤال گسترده‌تر در مورد چگونگی تعامل ایالات متحده ایجاد می‌کند.		
۳۴	این مسئله برخلاف رویکرد کنونی اقدامات تلافی‌جویانه موقت است در پاسخ به مجموعه‌ای از حملات و نه در زمان وقوع حملات. اقدامات نیابتی ایران نباید به‌عنوان ناهنجاری‌ها و علائم فروپاشی نظم در عراق تلقی شوند. گروه‌های نیابتی ایرانی خود مشکل هستند و مستقیماً مسئول وحشت و هیاو در کشورند.	• القای افزایش تهدید علیه نیروهای غربی؛ • اتهام‌زنی به نیروهای نیابتی.	
	در دیدار این هفته، بایدن و کاظمی لحن مناسبی برای جلب رضایت مخالفان استقرار نیروهای آمریکایی در عراق به‌کار بردند. برای اینکه حمایت ضد تروریسم ایالات متحده قابل توجه باشد و برای تقویت استقرار مستمر بعد از دسامبر، این		

• درخواست حمایت از غرب؛ • تأکید بر دخالت بیشتر غرب؛ • اتخاذ راهبرد علیه معارضین.	کار سنگین باید توسط متحدان آمریکا در داخل عراق انجام شود. بالاین‌حال، این متحدان باید یک معامله بزرگ بین خود برقرار کنند که تلاش‌های آنها را برای حفظ نیروهای آمریکایی در کشور تقویت کند و یک حائل در برابر نفوذ ایران و نیروهای نیابتی آن ایجاد کند. گروه‌های متمایل به غرب اغلب بر رقابت‌های خود متمرکز هستند که مانع از ظرفیت آنها برای شکل دادن قاطعانه به چشم‌انداز سیاسی می‌شود، برخلاف بلوک بسیار سازمان‌یافته‌تر، منضبط‌تر و استراتژیک‌تر بازیگران عراقی که ایران پرورش داده و مدیریت کرده است. واشنگتن باید هدایت بازیگران سیاسی عراق با ایالات متحده را به سمت یک معامله بزرگ که بعید است به تنهایی به آن دست یابند، در اولویت قرار دهد. از زمان روی کار آمدن کاظمی و مسرور بارزانی، نخست‌وزیر اقلیم کردستان، ایالات متحده به دولت اقلیم کردستان و بغداد کمک کرده است تا روابط را بهبود بخشند. تلاش گسترده‌تر بر ارزش‌ها و اهدافی استوار می‌شود که بازیگران همسو با ایالات متحده را پیوند می‌دهد و سازوکارهای حل اختلاف پایدار را ایجاد می‌کند.	۳۵	
	تلقی نیروهای وابسته به ایران به عنوان هم‌ارزهای داعش همراه با یک بلوک		

• برجسته‌سازی تهدیدات حاکمیت؛ • تأکید بر اعمال تحریم‌ها؛ • ضرورت قطع حمایت مالی از سوی غرب.	قدرتمند همسو با ایالات متحده در عراق، می‌تواند اعتبار و دست مذاکره دولت بایدن با ایران را برای مذاکرات هسته‌ای و تلاش‌های منطقه‌ای کاهش تنش افزایش دهد. حملات مستمر ایالات متحده به گروه‌های ایران به معنای افزایش محاسبات ریسک برای افرادی است که این نیروها را رهبری می‌کنند یا بر آنها تسلط دارند. همچنین باید گسترش دامنه تحریم‌ها و تروریستی دانستن گروه‌های همسو با ایران را که مسئول حملات موشکی و سایر موارد نقض حقوق بشر هستند در نظر داشت به‌ویژه در رابطه با کسانی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با این بازیگران مرتبط هستند. این امر توانایی نمایندگان را برای تشکیل اتحادهای فراحزبی که برای برتری و اهرم سیاسی آنها ضروری است سرکوب می‌کند. درحالی‌که ایالات متحده نمی‌تواند این گروه‌ها و زیرساخت‌های آنها را از بین ببرد، می‌تواند تلاش‌های خود را بیشتر بر روی افراد متمرکز کند تا سازمان‌ها. این امر باید شامل پایان دادن به بودجه و حمایت نهادی از ساختارهای عراقی باشد که تحت تسلط یا کنترل افراد یا گروه‌هایی که پاسخگوی ایران هستند، قرار دارند. در داخل کشور، این رویکرد به ایجاد تعادل و	۳۶
---	---	-----------

	جلوگیری از گسترش بیشتر نیروهای نیابتی ایران کمک خواهد کرد.		
• برجسته‌سازی ضعف نخبگان سیاسی؛ • تأکید بر اهمیت حمایت خارجی.	این جایی است که نخست‌وزیر وارد تصویر می‌شود. از زمان روی کار آمدن کاظمی، سبک و وضعیت رهبری او کاملاً در تضاد با اسلافش بوده است که با روابط خون‌آلود و پر از درگیری با رقبای خود و مردم عراق وارد قدرت شدند یا آن را ترک کردند. کاظمی فاقد توشه داخلی و ژئوپلیتیکی است که روابط پیشینیان او را با قدرت‌های منطقه‌ای شکل داده‌اند. کاظمی نخست‌وزیری سازشکار و فاقد پایگاه سیاسی است و اینجاست که ایالات متحده می‌تواند به او کمک کند تا یک دوره دیگر را به‌دست آورد، فرصتی که واشنگتن و متحدانش باید از آن استفاده کنند.	۳۷	
• توافق برای منافع؛ • بزرگ‌نمایی فشار تحریم‌ها؛ • مذاکره و گفتگو؛ • برجسته‌سازی اختلافات داخلی.	این هفته مذاکره‌کنندگان آمریکایی و ایرانی برای گفت‌وگوهای غیرمستقیم در وین و رویه‌های دو کشور برای بازگشت به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ ایران که رسماً به‌عنوان برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) شناخته می‌شود، ملاقات کردند. میلیون‌ها ایرانی همچنان از لحاظ اقتصادی هم از تحریم‌های فشار حداکثری آمریکا و هم از همه‌گیری کرونا رنج می‌برند. در همین حال، دولت بایدن منتظر بوده است تا ایران قبل از کاهش تحریم‌ها، به تعهدات خود	Iran's middle class and the nuclear deal April 8, 2021	۳۸

	ادامه دهد. افراد و نهادهای مختلف طی نامه‌های دو حزبی کنگره از رئیس‌جمهور خواسته‌اند تا کمپین فشار حداکثری سلف خود را ادامه دهد و از آسیب‌های وارد شده به معیشت میلیون‌ها ایرانی به‌عنوان اهرمی برای گرفتن امتیازات بیشتر استفاده کند.		
• نگرش‌های متفاوت داخلی؛ • تأکید بر نقش طبقه متوسط؛ • دستیابی به بازارهای جهانی.	تأخیر در احیای توافق هسته‌ای صرفاً به دلیل دشواری در این نیست که چه کسی ابتدا چه کاری انجام می‌دهد. این باور وجود دارد که تحریم‌ها موضع مذاکره ایران را نرم می‌کند. این باور که شواهد کمی برای آن وجود دارد، خوانش نادرست از تاریخ توافق است. آنچه ایران را در سال ۲۰۱۳ به پای میز مذاکره کشاند، ناراحتی اقتصادی ناشی از تحریم‌های دولت اوباما نبود بلکه خواست عمومی طبقه متوسط ایران برای بهبود اقتصادی از طریق دسترسی به اقتصاد جهانی، اگر نه از طریق روابط بهتر با غرب بود.	۳۹	
• القای اثر تشدید تحریم‌ها؛	در سال ۲۰۱۳ با حمایت قوی طبقه متوسط، رئیس‌جمهور حسن روحانی برای مذاکره بر سر توافق هسته‌ای با ایالات متحده انتخاب شد که یکی از خواسته‌های اصلی رأی‌دهندگان بود. پیروزی او ناشی از مشکلات اقتصادی نبود بلکه ناشی از امید بود. درحالی‌که تحریم‌های اوباما بر		

• اهمیت نقش آفرینی طبقه متوسط؛ • برجسته‌سازی فشارهای اقتصادی؛ • عوامل مؤثر بر توافق؛ • القای تضعیف طبقه متوسط.	دستورکار انتخابات تأثیر گذاشت اما نتیجه آن را هدایت نکرد. در عرض چند ماه پس از اعمال تحریم‌ها ارزش پول ایران سقوط و تورمی به راه انداخت که دستاوردهای استاندارد زندگی مردم عادی ایران، ازجمله طبقه متوسط را تضعیف کرد. اما تحریم‌ها به تنهایی به توافق هسته‌ای منجر نمی‌شد همان‌طور که تحریم‌های شدیدتر در دوران ترامپ به خوبی نشان داده است. یک دهه رکود اقتصادی ناشی از تحریم‌ها و وعده‌های بین‌المللی محقق نشده، طبقه متوسط ایران را به نقطه‌ای رسانده که ممکن است در آینده خود به‌عنوان نیرویی برای اعتدال سیاسی و جهانی‌شدن تجدیدنظر کند. آنچه که تیم بایدن و روحانی در وین در هفته‌های آتی به‌دست خواهند آورد، ممکن است مسیر آینده را ترسیم کند.	۴۰
---	---	----

• پیشینه‌سازی رشد طبقه متوسط؛ • برجسته‌سازی سیاست‌های اقتصادی؛ • تقویت طبقه متوسط؛ • افزایش بهره‌وری اقتصادی.	قبل از تحریم‌های اوپاما در سال ۲۰۱۱، رشد اقتصادی پایدار تولید ناخالص داخلی سرانه ایران را دو برابر کرد و میلیون‌ها نفر را از فقر نجات داد و طبقه متوسط قابل‌توجهی شکل گرفت. این تحول محصول اصلاحات مبتنی بر بازار پس از پایان جنگ با عراق، سرمایه‌گذاری عمومی روستایی در زیرساخت‌ها، آموزش و بهداشت و افزایش قیمت نفت در دهه ۲۰۰۰ بود. در همین دوره، داده‌های نظرسنجی نشان می‌دهد که میانگین استانداردهای زندگی در مناطق شهری که محل زندگی طبقه متوسط بوده، بیش از دو برابر شده است. طبق یک آستانه درآمدی که به‌طور گسترده پذیرفته شده است (هزینه‌های سرانه بالای ۱۱ دلار PPP، یا خط فقر ۵.۵ دلاری بانک جهانی برای کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا)، در این دوره طبقه متوسط به سرعت از ۲۸ درصد به ۶۰ درصد جمعیت رشد کرد که اکثریت در حال افزایش بودند؛ این در حالی است که سهم فقرا از ۳۳ درصد به ۷ درصد کاهش یافته است. (طبقه متوسط پایین از ۳۸ درصد به ۳۲ درصد کاهش و گروه پردرآمد سهم خود را از ۱ به ۲ درصد رساند).	۴۱
--	--	-----------

• پیشینه‌سازی شکل‌گیری طبقه متوسط؛ • تأکید بر اهمیت سیاسی طبقه متوسط؛ • برجسته‌سازی مشارکت سیاسی طبقه متوسط؛ • تأکید بر تقویت طبقه متوسط.	طبقه متوسط ایران به‌عنوان بزرگ‌ترین طبقه اجتماعی با بیشترین تحصیلات، یک گروه رأی مهم است. در سال ۱۹۹۷ زمانی که محمد خاتمی، اولین رئیس‌جمهور میانه‌رو و طرفدار روابط نزدیک‌تر با غرب انتخاب شد، طبقه متوسط تنها ۳۰.۵ درصد از جمعیت و ۵۶.۱ درصد از جمعیت تحصیل‌کرده در سن رأی (بیش از ۱۶ سال و با حداقل تحصیلات دبیرستان) را تشکیل می‌داد. تا سال ۲۰۱۱، آنها سهم خود را از جمعیت به ۵۹.۸ درصد و رأی‌دهندگان تحصیل‌کرده را به ۸۰.۹ درصد رساندند. انتخاب روحانی در سال ۲۰۱۳ به‌طور قابل‌توجهی از حمایت طبقه متوسطی برخوردار بود که با وعده او برای پایان دادن به تحریم‌ها و ترمیم روابط با غرب انرژی گرفته بودند. او در دور اول در برابر شش نامزد دیگر با ۵۱ درصد آراء پیروز شد. چهار سال بعد، پس از امضای توافق هسته‌ای و بازگشت اقتصاد درحالی‌که تحریم‌ها برای مدت کوتاهی در سال ۲۰۱۶ کاهش یافتند، روحانی با قاطعیت دوباره انتخاب شد. او ۵۷ درصد آراء را در مقابل رقیب خود ابراهیم رئیسی، رئیس فعلی قوه قضائیه به‌دست آورد. در بخش مرفه طبقه متوسط شمال تهران (شمیرانات)، سهم روحانی از ۴۹ درصد در سال ۲۰۱۳ به ۷۹	۴۲	
--	--	----	--

	درصد در سال ۲۰۱۷ افزایش یافت که نشان‌دهنده محبوبیت روزافزون وی در میان طبقه متوسط است.		
• القای حمایت غرب از طبقه متوسط؛ • تعامل و توافق؛ • ادعای سیاست حفظ رژیم؛ • برجسته‌سازی سیاست تغییر رژیم؛ • برجسته‌سازی ماهیت اقتصادی اعتراضات.	تحریم‌های اوپاما به تحقق توافق هسته‌ای کمک کرد؛ زیرا مسیری مسالمت‌آمیز را به اقتصادی ارائه می‌کرد که طبقه متوسط با آن آشنا بود و در آن پیشرفت کرده بود. غربی‌ها همچنین با نشان دادن شکنندگی پیوندهای جهانی ایران و نیاز این کشور به محدود کردن جاه‌طلبی‌های هسته‌ای خود برای دسترسی به اقتصاد جهانی به طبقه متوسط کمک کردند. تحریم‌ها کارساز بودند؛ زیرا سیاست کلی تغییر رژیم را هدف نداشت و طبقه متوسط ایران را در مقابل رهبری کشور و نیروهای امنیتی قدرتمند آن قرار نداد. در مقابل، دونالد ترامپ و وزیر امور خارجه او مایک پمپئو، خواستار تسلیم شدند و اغلب از تغییر رژیم صحبت کردند. مسئولان آمریکایی از ایرانیان دعوت کردند تا در سرنگونی دولتشان شرکت کنند، بدون اینکه به آنها اطمینان دهند که چگونه ایران بهتر از سایر کشورهای منطقه که در آن تغییرات رادیکال مشابهی رخ داده بود، خواهد شد. طبقه متوسط ایران علاقه‌ای به مدیریت زندگی در بحران‌های اقتصادی و بهداشتی	۴۳	

	نداشت. در پاییز ۲۰۱۸ زمانی که اعتراض‌ها به دنبال افزایش قیمت انرژی آغاز شد، طبقه متوسط در تهران و سایر شهرهای بزرگ‌تر به‌طور محسوسی غایب بود.		
• اهمیت طبقه متوسط در غرب؛ • مفهوم‌سازی طبقه متوسط؛ • ادعای حمایت غرب از طبقه متوسط؛ • بزرگ‌نمایی تأثیر تحریم‌ها.	بایدن مدعی است که سیاست خارجی‌اش در خدمت طبقه متوسط آمریکا بوده اما باید به طبقات متوسط کشورهای درحال توسعه، به‌ویژه کشورهای خاورمیانه و دورتر توجه داشت. طبقات متوسط اغلب به‌عنوان لنگر ارزش‌های دموکراتیک در نظر گرفته می‌شوند اما این ارزش‌ها در دوران سخت اقتصادی رشد نمی‌کنند. همان‌طور که جان مینارد کینز در سال ۱۹۱۹ هشدار داد، پریشانی اقتصادی به‌راحتی می‌تواند به نفع حاکمان مستبدی که امنیت اقتصادی را ارائه می‌کنند، منحرف شود. طبقه متوسط ایران از سال ۲۰۱۱ در یک ترن هوایی اقتصادی قرار داشته است. میانگین واقعی مخارج سرانه در سال گذشته به جایی که در سال ۲۰۰۱ بود، قبل از رونق نفت بازگشت. از سال ۲۰۱۱، طبقه متوسط حدود ۸ میلیون نفر کاهش یافته است.	۴۴	
	یک نظرسنجی که در اوایل سال ۲۰۲۱ انجام شد، نشان می‌دهد مشکلات اقتصادی دیدگاه ایرانیان در مورد حمایت از سیاستمداران میانه‌رو و جهانی‌شدن تغییر داده است. حمایت از برجام از حدود ۸۰		

• القای تأثیر فشارهای اقتصادی؛ • تأثیر سیاست خارجی بر سیاست داخلی؛ • القای قدرت‌گیری نیروهای تندرو؛ • دشواری دستیابی به توافق؛ • القای تأثیر مثبت کاهش تحریم‌ها.	درصد در زمانی که برای اولین بار امضا شد به ۵۰ درصد کاهش یافته است. اکثریت معتقد بودند که دولت آنها باید قبل از گفتگو با بایدن منتظر لغو تحریم‌ها از سوی ایالات متحده باشد. این نظرسنجی همچنین کاهش محبوبیت رئیس‌جمهور روحانی و دولت او را نشان داد. تنها ۱ از ۳ نظر او را مساعد می‌دانند، در برابر ۳ از ۴ نظر که ابراهیم رئیسی را مناسب تشخیص می‌دهند. محبوب‌ترین عضو کابینه روحانی یعنی وزیر امور خارجه جواد ظریف، نیز نسبت به رئیسی کمتر دیده می‌شود. با توجه به اینکه برجام تا ژوئن امسال و زمانی که رئیس‌جمهور جدید ایران انتخاب می‌شود به مرحله اجرا نخواهد رسید، این احتمال وجود دارد که محافظه‌کاران در سال‌های آینده بر همه شاخه‌های حکومتی تسلط پیدا کنند. این امر وظیفه بایدن برای بازگشت به برجام و تمدید آن را دشوارتر می‌کند.	۴۵	
--	---	----	--

در جدول (۲) کدگذاری محوری گزارش‌ها ارائه شده است.

جدول شماره ۲. کدگذاری محوری گزارش‌ها	
مفاهیم	نشانه‌ها
نخبگان سیاسی	پیشینه‌سازی نقش نخبگان سیاسی
	برجسته‌سازی ضعف نخبگان سیاسی
	القای دوگانگی در مواضع رهبران

	حمایت غرب از بازیگران سیاسی
طبقه متوسط	برجسته‌سازی مشارکت سیاسی طبقه متوسط
	ادعای حمایت غرب از طبقه متوسط
	مفهوم‌سازی طبقه متوسط
	القای تضعیف طبقه متوسط
	تقویت طبقه متوسط
	اهمیت طبقه متوسط در غرب
متحدان	تأکید بر حمایت از نیروهای همسو
	مشارکت راهبردی با متحدین
	درخواست حمایت از غرب
	تأکید بر همسویی ایدئولوژیک
شبه‌نظامیان	ظهور گروه‌های تروریستی
	القای قدرت‌گیری نیروهای تندرو
	قدرت‌گیری گروه‌های شبه‌نظامی
	پیشینه‌سازی مبارزه با تروریسم
نیروهای نیابتی	ریشه‌های فکری نیروهای نیابتی
	تأکید بر نفوذ سیاسی نیروهای نیابتی
	مهار داخلی نیروهای نیابتی
	ارزیابی منفی از نقش داخلی نیروهای نیابتی
	برجسته‌سازی پروپاگاندای نیروهای نیابتی
	استقلال عملکردی نیروهای نیابتی
	اتهام‌زنی اقتصادی به نیروهای نیابتی
	رقابت‌های اقتصادی میان گروه‌ها
	نقش نیروهای نیابتی در مناقشات منطقه‌ای
	القای عدم محبوبیت نیروهای نیابتی
اقتصاد	تقابل غرب با نیروهای نیابتی
	اتهام حمایت نظامی و مالی حاکمیت
	دستیابی به بازارهای جهانی
	برجسته‌سازی ماهیت اقتصادی اعتراضات
	افزایش بهره‌وری اقتصادی
	برجسته‌سازی رقابت‌های داخلی

رقابت و تقابل	افزایش تنش‌های داخلی
	پیشینه‌سازی رقابت‌های سیاسی
	نگرش‌های متفاوت داخلی
	افزایش تقابل میان طرفین درگیر
	القای تلاش جهت برهم زدن نظم موجود
	اتخاذ راهبرد علیه معارضین
	برجسته‌سازی تفاوت‌های ایدئولوژیک
	بسط نفوذ منطقه‌ای حاکمیت
	ادعای صدور انقلاب
منازعات	تأثیر منازعات خارجی بر سیاست داخلی
	افزایش تنش‌های منطقه‌ای
	پیش‌بینی وقوع جنگ
	تأثیر جنگ بر تثبیت حاکمیت
	پیشینه‌سازی منازعات منطقه‌ای
	نفی دخالت عملیاتی در منازعات
	تلاش طرفین برای مدیریت منازعات
	القای مداخله مستقیم
سیاست‌ها	برجسته‌سازی سیاست دفاعی
	ادعای سیاست حفظ رژیم
	برجسته‌سازی سیاست تغییر رژیم
تدابیر	ضرورت تقویت نیروهای نظامی غرب
	ضرورت قطع حمایت مالی از سوی غرب
	برجسته‌سازی فشارهای اقتصادی
	بزرگ‌نمایی فشار تحریم‌ها
	تلاش برای منزوی کردن
	مذاکره و گفتگو
	هشداردهی به طرف مقابل
	القای حمایت سیاسی غرب
	برجسته‌سازی تهدیدات حاکمیت
	القای تأثیر مثبت کاهش تحریم‌ها

سایر	تأثیر سیاست خارجی بر سیاست داخلی
	تأکید بر اهمیت محاسبات میدانی
	برداشت غلط از خطوط قرمز
	دشواری دستیابی به توافق
	تأکید بر ضعف حکومت مرکزی

در جدول (۳) کدگذاری انتخابی گزارش‌ها ارائه شده است.

جدول شماره ۳. کدگذاری انتخابی گزارش‌ها			
نشانه‌ها	مفاهیم	مقوله‌ها	
پیشینه‌سازی نقش نخبگان سیاسی			
برجسته‌سازی ضعف نخبگان سیاسی	نخبگان سیاسی		
القای دوگانگی در مواضع رهبران			
حمایت غرب از بازیگران سیاسی			
برجسته‌سازی مشارکت سیاسی طبقه متوسط		اولویت‌های محیط امنیتی	الگوی محیط‌شناسی امنیتی
ادعای حمایت غرب از طبقه متوسط			
مفهوم‌سازی طبقه متوسط	طبقه متوسط		
القای تضعیف طبقه متوسط			
تقویت طبقه متوسط			
اهمیت طبقه متوسط در غرب			
تأکید بر حمایت از نیروهای همسو			
مشارکت راهبردی با متحدین	متحدان		
درخواست حمایت از غرب			
تأکید بر همسویی ایدئولوژیک			
ظهور گروه‌های تروریستی			
القای قدرت‌گیری نیروهای تندرو	شبه‌نظامیان		
قدرت‌گیری گروه‌های شبه‌نظامی			
پیشینه‌سازی مبارزه با تروریسم			
ریشه‌های فکری نیروهای نیابتی			
تأکید بر نفوذ سیاسی نیروهای نیابتی			

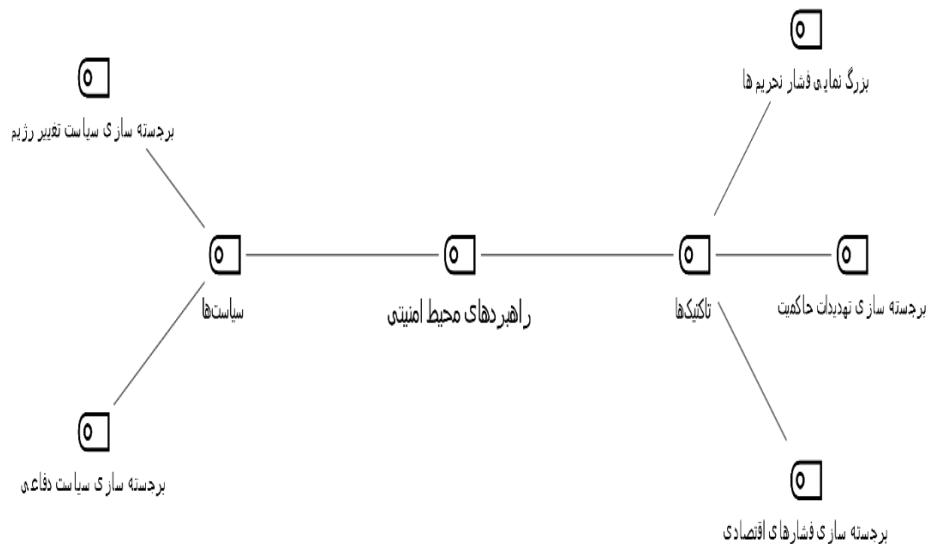
			مهار داخلی نیروهای نیابتی
			ارزیابی منفی از نقش داخلی نیروهای نیابتی
		نیروهای نیابتی	برجسته‌سازی پروپاگاندای نیروهای نیابتی
			استقلال عملکردی نیروهای نیابتی
			اتهام‌زنی اقتصادی به نیروهای نیابتی
			رقابت‌های اقتصادی میان گروه‌ها
			نقش نیروهای نیابتی در مناقشات منطقه‌ای
			القای عدم محبوبیت نیروهای نیابتی
			تقابل غرب با نیروهای نیابتی
			اتهام حمایت نظامی و مالی حاکمیت
			دستیابی به بازارهای جهانی
		اقتصاد	برجسته‌سازی ماهیت اقتصادی اعتراضات
			افزایش بهره‌وری اقتصادی
			برجسته‌سازی رقابت‌های داخلی
			افزایش تنش‌های داخلی
			پیشینه‌سازی رقابت‌های سیاسی
			نگرش‌های متفاوت داخلی
		رقابت و تقابل	افزایش تقابل میان طرفین درگیر
			القای تلاش جهت برهم زدن نظم موجود
			اتخاذ راهبرد علیه معارضین
			برجسته‌سازی تفاوت‌های ایدئولوژیک
			بسط نفوذ منطقه‌ای حاکمیت
			ادعای صدور انقلاب
			تأثیر منازعات خارجی بر سیاست داخلی
			افزایش تنش‌های منطقه‌ای
			پیش‌بینی وقوع جنگ
			تأثیر جنگ بر تثبیت حاکمیت
		منازعات	پیشینه‌سازی منازعات منطقه‌ای
			نفی دخالت عملیاتی در منازعات
			تلاش طرفین برای مدیریت منازعات

			القای مداخله مستقیم
			برجسته‌سازی سیاست دفاعی
		سیاست‌ها	ادعای سیاست حفظ رژیم
			برجسته‌سازی سیاست تغییر رژیم
			ضرورت تقویت نیروهای نظامی غرب
	راهبردهای محیط امنیتی		ضرورت قطع حمایت مالی از سوی غرب
			برجسته‌سازی فشارهای اقتصادی
			بزرگ‌نمایی فشار تحریم‌ها
		تدابیر	تلاش برای منروی کردن
			مذاکره و گفتگو
			هشداردهی به طرف مقابل
			القای حمایت سیاسی غرب
			برجسته‌سازی تهدیدات حاکمیت

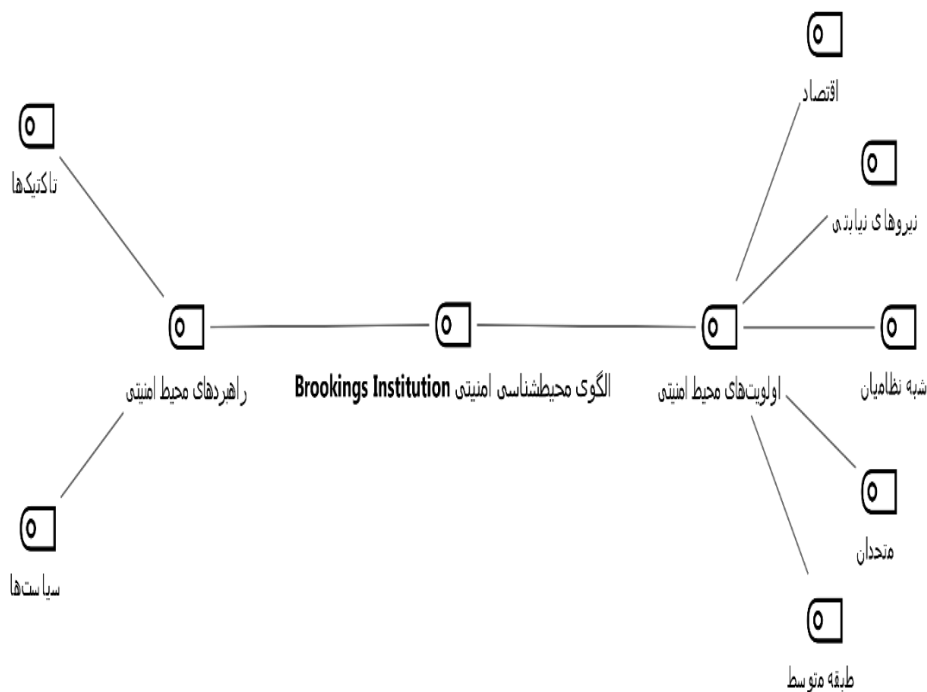
۲-۴. الگوی محیط امنیتی مؤسسه بروکینگز

شکل شماره ۱. نشانه‌ها و مفاهیم مقوله اولویت‌های محیط امنیتی

شکل شماره ۲. نشانه‌ها و مفاهیم مقوله راهبردهای محیط امنیتی

شکل شماره ۳. الگوی محیط‌شناسی امنیتی

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۵-۱. نتیجه‌گیری

با در نظر گرفتن کدگذاری‌ها، آمار، نمودارها و الگوهای ارائه‌شده در بخش یافته‌ها، الگوی محیط امنیتی ج.ا.ایران از منظر اندیشکده بروکینگز بر ده مفهوم اصلی و دو مقوله اساسی متمرکز است. در سطح مقوله‌ها، تأکید این اتاق فکر به ترتیب معطوف به اولویت‌ها و راهبردهای محیط امنیتی است. در سطح مفاهیم نیز مسائل مورد توجه این اتاق فکر به ترتیب مبتنی بر نخبگان سیاسی، طبقه متوسط، متحدان، شبه‌نظامیان، نیروهای نیابتی، اقتصاد، رقابت و تقابل، منازعات، سیاست‌ها و تدابیر است.

موارد مطرح‌شده در سطح مفاهیم، زاویه دید این اتاق فکر نسبت به مسائل ایران و منطقه را نشان می‌دهد و متناسب با این نگرش، راهبردهای مدنظر خود در حوزه محیط امنیتی را تدوین می‌کند. همچنین در سطح مقوله ارزیابی عملکردها، این اتاق فکر به نقد شیوه‌های تعامل دولت ایالات متحده با ج.ا.ایران می‌پردازد؛ از این حیث بسیار قابل توجه است.

در حوزه راهبردهای محیط امنیتی، دو مفهوم سیاست‌ها و تدابیر مدنظر مؤسسه هستند. در قبال نحوه برخورد با ج.ا.ایران، سیاست‌های پیشنهادی اندیشکده مبتنی بر مواردی مانند برجسته‌سازی سیاست دفاعی، ادعای حفظ حاکمیت ایران و برجسته‌سازی سیاست تغییر نظام تنظیم شده‌اند. برای پیشبرد این سیاست‌ها شورا تدابیر مختلفی ازجمله تلاش برای منزوی کردن حکومت، برجسته‌سازی فشارهای اقتصادی، ضرورت تقویت نیروهای نظامی غرب و... را به دولت آمریکا پیشنهاد می‌دهد. راهبرد کلی پیشنهادی این اندیشکده به دولت مطبوعه در نحوه تعامل با ج.ا.ایران مبتنی بر افزایش فشارهای سیاسی و اقتصادی، آمادگی جهت مهار نظامی و پیگیری دیپلماسی هدفمند است.

بر اساس نتیجه‌نهایی اندیشکده‌ها و مراکز مطالعاتی نیروهای نظامی و انتظامی جهت تدوین الگو در حوزه محیط امنیتی باید به این ده مفهوم و دو مقوله اساسی دقت و توجه بیشتری داشته باشند. با تحلیل روابط میان نشانه‌ها، مفاهیم و مقولات به‌دست‌آمده در

تحقیق کنونی، الگوی کلی محیط امنیتی ج.ا.ایران از منظر مؤسسه بروکینگز احصاء و در انتهای بخش یافته‌ها ارائه گردید.

۲-۵. پیشنهادات

- ❖ بر اساس این پژوهش پیشنهاد می‌گردد الگوهای ارائه‌شده به مراکز علمی، پژوهشی و مطالعاتی نیروهای مسلح جهت بهره‌برداری ارسال شود و با توجه به مبانی، روش و یافته‌های پژوهش کنونی، شناسایی الگوی محیط امنیتی دیگر اندیشکده‌های برتر غربی با تمرکز بر منافع و امنیت ملی ج.ا.ایران در دستورکار قرار گیرد.
- ❖ خلاصه‌ای از نتایج تحقیق در قالب راهنمای پژوهش نیروهای مسلح به مراکز علمی، پژوهشی و مطالعاتی ارسال گردد و عملکرد پژوهشی مراکز مطالعاتی عمده این نیروها در حوزه تحقیق کنونی بر اساس الگوهای ارائه‌شده، مورد سنجش و ارزیابی قرار گیرد.
- ❖ هر یک از سازمان‌های مطالعاتی نیروهای مسلح بر اساس مقوله‌ها و مؤلفه‌های الگوهای ارائه‌شده، پژوهش‌های کاربردی تعریف نمایند.
- ❖ با توجه به محوریت داشتن مراکز مطالعاتی در مشاوره به سیاست‌مداران و سیاست‌گذاری در سطح کلان، مطلوب است در داخل کشور نیز چنین جایگاهی را برای مراکز مطالعاتی و اندیشکده‌های نیروهای مسلح تعریف کرد.
- ❖ در نهایت می‌توان با بررسی نقاط قوت سازمانی مرکز مطالعاتی منتخب، نکاتی که موجب تأثیرگذاری و کارآمدی بیشتر آنان در ارائه تحلیل و مشاوره به نهادها هستند را احصاء کرده و مطابق با این موارد در مراکز مطالعاتی داخلی نیز تحولات سازمانی مفیدی ایجاد کرد.

منابع

الف-فارسی

- آقای، سید داوود؛ نورعلی‌وند، یاسر (۱۳۹۸). «محیط امنیتی و سیاستگذاری خارجی و امنیتی؛ ارائه یک الگوی تحلیلی»، *فصلنامه مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی*، ۹(۳۳)، ۲-۲۲.
- توسلی، غلام‌عباس (۱۳۶۹). *نظریه‌های جامعه‌شناسی*، چاپ اول، تهران: انتشارات سمت.
- کریمی، عظیم؛ سلطانی، علیرضا (۱۳۹۹). «آسیب‌شناسی نقش اندیشکده‌ها در سیاستگذاری خارجی جمهوری اسلامی ایران»، *پژوهشنامه علوم سیاسی*، ۱۶(۱)، ۱۳۷-۱۶۳.

ب-انگلیسی

- Alaaldin, Ranj (2021). "Treat Iraq's Iran-aligned militias like ISIS", *Brookings Institution*.
- Feltman, Jeffrey, Huggard, Kevin (2023). "On Hezbollah, Lebanon, and the risk of escalation", *Brookings Institution*.
- Isfahani, Djavad S. (2021). "Iran's middle class and the nuclear deal", *Brookings Institution*.
- Keohane, Robert O. (1997). "International Relations and International Law: Two Optics", *International Legal Theory*, 38(2), pp. 487-502.
- Wilén, Nina, Strömbom, Lisa (2021). "A versatile organization: Mapping the military's core roles in a changing security environment", *European Journal of International Security*, 7, pp. 18-37.
- McGann, James G. (2015). *Think tanks in security and international affairs. In Security Expertise*, London: Routledge.

